

Goran Ježić

Novljanski zbornik, knjiga III, Novi Vinodolski, 1995.

Novljanski zbornik, knjiga IV, Novi Vinodolski, 2000.

Pozamašne knjižurine nazvane zbornicima obično se objelodanjuju u povodu kojekakvih obljetnica, znanstvenih skupova ili pak događaja važnih u užoj ili široj zajednici. Oni, i u vrijeme Interneta, još uvijek predstavljaju posljednje ostatke Guttenbergove galaksije koja sve više blijedi pred moćnom i nezaustavljivom najezdom tehnoloških barbara. Male tiraže, uglavnom malo i slabo čitani, oni služe tek znalcima ili pak pojedinim znatiželjnicima pa ipak nisu samo puko svjedočenje u vremenu. S godinama kad se izvlače iz prečesto prašnjavih polica, njihova prava vrijednost dobija na značenju i postaju, da parafraziramo, gomila olovnih slova, jedino sredstvo izumljeno u obranu dostojanstva čovjeka i njegova života u nesklonom svijetu.

Treća knjiga Novljanskog zbornika svojevrsan je kombinirani nastavak Vinodolskog zbornika i prve i druge spomen-knjige Narodne knjižnice i čitaonice. Objavljena je u povodu 150. obljetnice novljanske Narodne čitaonice i na više od 300 stranica donosi brojne tekstove koji se tiču čitaonice, ali i ne samo nje. Tekstovi akademika Anice Nazor i Luja Margetića govore o starijoj hrvatskoj povijesti, prof. Ivo Kovačić piše o novljanskom području u hrvatskom narodnom pokretu 1903. godine, Srećko Kabalin istražuje demografska kretanja stanovništva u Novom Vinodolskom, Krsto Zoričić govori o novljanskim toponimima, Srećko Radetić o katastarskim planovima ovoga područja, dipl. ing. Branko Vukelić o upravljanju šumama, Miljenko Žanić obrađuje novljanske pomorske teme, prof. Zlatko Pavelić piše o osnovnoj školi dok prof. dr. Dragomir Babić predstavlja dio svojih «Novljanskih stranica», svojevrsnih esejističko – memoarskih bilješki koje će, nadamo se, jednog dana i ukoričiti svoj sadržaj. Ono što nam se čini važnim reći jest da je zbornik zbirka tekstova nejednaka sadržaja, što uredništvo zna i priznaje. Taj u mnogočemu populistički pristup ima svojih dobrih i loših strana. Dobre su strane što se brojnim autorima omogućuje da se jave na stranicama zbornika i tako «uđu u povijest». Na drugoj pak strani imamo autore čiji bi tekstovi morali nužno proći temeljitu redaktorsku obradu. No, to je stvar uredništva i koncepcije zbornika.

I četvrta knjiga Novljanskog zbornika pati od istih mana kao i one ranije. I ovdje se neujednačenost tekstova vidi odmah nakon površnog listanja. Na gotovo 650 strana teksta uredništvo je nastojalo pobrojati i pospremiti sve ono što se događalo u Novom i okolici u proteklih pet godina. Centralni dio zbornika posvećen je Novljanima u Domovinskom ratu autora Vladimira Sotošeka i Dragomira Babića. Od ostalih priloga ističemo one Milana Mogušu o

novljanskom govoru, Mile Bogovića o srednjovjekovnoj novljanskoj crkvi, Petra Strčića o glagoljskim ispravama iz 1309. godine, izbor iz novljanskog pjesništva u izboru Dragomira Babića, demografski rasap stanovništva Novog Vinodolskog krajem 19. i početkom 20. stoljeća Milorada Zoričića, gospodarske priloge Damira Peričića, Jurja Kabalina, Branka Blaževića, Martina Rubčića, Ivana Barberića, Duška Dekovića i Miljenka Žanića. Drugi dio bilješki za «Novljanske stranice» prof. dr. Dragomira Babića postaje sve intrigantniji i intrigantniji pa se očekuju daljnji nastavci.

Usprkos tome da je od jedne do druge knjige zbornika proteklo ni manje ni više nego punih pet godina, valja odati priznanje uredništvu na čelu s prof. Dragomirom Babićem da su zbornici uopće izašli. Nadamo se da će redakcija ubrzati postupak oko izlaženje pete knjige Novljanskog zbornika koji će u potpunosti biti posvećen novljanskim prezimenima pa se već sada očekuje s velikim zanimanjem.